

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgr. Jakub Franc
Téma práce:	Řízení o svéprávnosti a o opatrovnictví člověka omezeného ve svéprávnosti
Rozsah práce:	233 209 znaků včetně mezer
Datum odevzdání práce:	17. 10. 2023 (el. verze)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma řízení o svéprávnosti a o opatrovnictví člověka omezeného ve svéprávnosti je tématem, které je s právním myšlením spojeno minimálně od dob práva římského. Je pochopitelné, že rigorozant své téma začíná historickým uvedením do tématu, aby se následně věnoval analýze recentní právní úpravy. Z tohoto pohledu nejde o nové téma, ale o téma osvědčené, důležité a klíčové v právu hmotném i procesním, které lze chápat jako trvale aktuální. S ohledem na blížící se desáté výročí účinnosti hmotněprávní i procesněprávní úpravy vztahující se k tématu rigorózní práce pak je vhodný čas (i s ohledem na proběhlé novely) analyzovat danou problematiku a eventuálně činit návrhy de lege ferenda, což rigorozant činí. Celkově lze s ohledem na (trvalou) aktuálnost tématu výběr tématu hodnotit kladně.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je střední náročnosti, a to s ohledem na žádanou hloubku zpracování, zvláště pak na hloubku znalosti odborné literatury a judikatury. Rigorozant ve své práci použil zejména metodu analýzy a deskripce. Přestože práce v úvodu uvádí, že má být použita rovněž metoda komparace, má oponent za to, že se tak v práci nestalo. Jde o práci zaměřenou na teoretické a praktické aspekty, stejně jako hmotněprávní i procesní aspekty řízení o svéprávnosti a o opatrovnictví člověka omezeného ve svéprávnosti. Metoda analýzy je vhodně použita napříč prací, rigorozant vychází z odborné literatury a tu ve své práci reflektuje, vede s ní dialog. Práce je zaměřena na poměrně úzké téma, které co do teoretických znalostí a jejich zpracování i aplikovaných metod uspokojivě naplňuje.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna mimo Úvodu a Závěru do šesti kapitol, kde první kapitola s názvem Svěprávnost a její vymezení obsahuje i některé římskoprávní základy dané problematiky. Následuje kapitola Řízení o podpůrných opatřeních, po níž je rigorozantem zařazena kapitola třetí věnující se Hmotněprávním předpokladům omezení svéprávnosti, kterým se v důsledku sepětí hmotněprávní a procesní úpravy rigorozant nemohl vyhnout. Jako jádro práce lze chápat zejména kapitolu čtvrtou, která nese název Řízení o svéprávnosti, která vyčerpávajícím způsobem analyzuje ztěžejní procesní otázky (příslušnost soudu, zahájení řízení, účastenství, vlastní průběh řízení, rozhodnutí soudu, případně jeho změna a zrušení). Následuje kapitola, která se věnuje druhému souvisejícímu tématu, které nacházíme i v názvu práce, a to Řízení o opatrovnictví člověka omezeného ve svéprávnosti, konečně šestá kapitola se věnuje Některým specifickým řízením o přezkumu svéprávnosti. Práce je po systematické stránce vhodně členěna, zadané téma vyčerpává adekvátním způsobem; stejně tak formální stránka je adekvátní.

4. Vyjádření k práci

Předložená rigorózní práce je analytickou rigorózní prací, která čerpá především z východisek, které jí poskytují jednak historický aspekt problematiky (římskoprávní východiska), jednak přijetí právní úpravy zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který se v otázce svéprávnosti vymezil proti celé řadě otázek upravených odlišně dnes již „starým“ občanským zákoníkem (kupř. zbavení vs. omezení svéprávnosti). Rigorozant se ve své práci věnuje celé škále zásadních otázek, které zpracovává analyticky, vede průběžně dialog s odbornou literaturou a jejími autory (kupř. s dr. Svobodou, doc. Frintou a jinými), kterou kriticky hodnotí a snaží se problémy uzavřít vždy tím nevíce plausibilním způsobem, ve své práci rovněž podává návrhy de lege ferenda. Pokud jde o některé odborné otázky a právní názory na ně, povětšinou oponent rigorozatovy závěry aprobuje. Pokud jde kupř. o otázku jediného jednání (s ohledem na posuzovaného) a znalecké posudky již před tímto jednáním, staví se k těmto závěrům oponent spíše skepticky a rovněž se připojuje k tomu, že formulace znaleckých otázek bez jednání není zpravidla dost dobře možná. Pokud jde o další aspekty práce, rolí oponenta je rovněž upozornit na některé dílčí nepřesnosti, kupř. rigorozant uvádí použití metody komparace, avšak oponent je přesvědčen, že komparativní metoda, pokud by tím nebylo myšleno něco jiného, použita nebyla. Dále pak rigorozant uvádí na straně 43, že v odborné literatuře se vykytuje názor na danou problematiku, aniž by hned při prvním takovémto výskytu neposkytl odkaz na příslušnou odbornou literaturu, na kterou odkazuje. Velmi zajímavé jsou uváhy nad formulací výroku rozsudku, kterým je posuzovaný omežován ve svéprávnosti. Přestože se rigorozant po analýze problematiky kloní k negativnímu vymezení (což odpovídá i podle oponenta lépe přístupu, že nelze zbavit osobu svéprávnosti, jen ji v ní omezit), přesto má oponent za to, že v některých případech je vhodnější uvažovat o přístupu kombinovaném, čili o současném negativním i pozitivním vymezení. Rigorozant pojal problematiku systematicky, koherentně a uspokojivě detailně a s patřičným vhladem, mohl však ve své práci pracovat s větším množstvím odborné literatury časopisecké, mohl rovněž v případě některých otázek, zejména novel OZ i ZŘS vztahujících se k dané problematice, analyzovat otázky i s využitím důvodových zpráv těchto novel. Přes tyto drobnosti lze však celkově práci hodnotit jako zdařilou, splňující předepsané požadavky. Práce byla zpracována na poměrně úzce profilované téma, které však s ohledem na sepětí hmotného a procesního práva představuje zdařile zpracované středně těžké téma pomocí analytické metody, kde rigorozat prokázal, že je schopen téma samostatně, náležitě hloubce zpracovat, a to s adekvátním odborným instrumentáři nejen terminologickým a heuristickým, ale rovněž co do adekvátních vlastních závěrů, které činí rigorozant napříč prací (kupř. str. 22, 28, 43, 44, 45, 54 aj.).

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Práce naplnila svůj cíl, jak si ho rigorozant v úvodu vytyčil, věnuje se české právní úpravě, kterou detailně analyzuje.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Rigorozant práci prokázal, že je schopen téma zpracovat samostatně, v systematické podobě, se zapojením vlastních odborných názorů rigorozanta. Oponent nemá z vyhodnocení kontrol na plagiátorství podezření na plagiátorství.

Logická stavba práce	Práce je logicky a promyšleně vystavěna na úrovni systematiky, i jednotlivých kapitol, práce je vyvážená. Práce je koherentní, tvoří jednotný ucelený celek.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce s literaturou je velmi dobrý, způsob správné citace byl rigorozantem náležitě ovládnut. Práce pracuje s množstvím komentářové literatury a monografií, pokud jde o literaturu časopiseckou, zde rigorozant užívá spíše omezené množství. Práce rovněž pracuje s poměrně rozsáhlou judikaturou zejména Nejvyššího soudu a Ústavního soudu. Rovněž práce pracuje s důvodovou zprávou k občanskému zákoníku.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Provedená analýza je obecně vhodně provedena, lze ocenit náležitě hlubokou analýzu a diskusi nad vybranými problematickými otázkami, zejména nad otázkou zhlédnutí, otázkou způsobu rozhodnutí o omezení svéprávnosti (zda negativním či pozitivním výčtem), dále pak nad otázkou rozhodování o prodloužení doby omezení svéprávnosti, sdělení rozhodnutí osobě omezované ve svéprávnosti aj.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce jako celku, včetně textu, je výborná.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je na vysoké odborné úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Nechť rigorozant diskutujec de lege lata a její vhodnosti otázku rozhodování o prodloužení doby omezení svéprávnosti, zejména otázku upuštění od provedení důkazu novým znaleckým posudkem a výsledkem znalce a otázku délky doby, pro kterou soud smí svéprávnost omezit, a prodlužování této doby.

Jak de lege ferenda s ohledem na kritiku uvedenou v rigorózní práci, resp. uvedenou nejednotnou praxí, upravit sdělení rozhodnutí soudu posuzovanému, aby byla maximálně chráněna jeho práva a aby plně chápal rozhodnutí a z něho plynoucí důsledky, případně, aby chápal zejména poučení o opravných prostředcích?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práci v daném oboru. Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu rigorózní práce.
---	---

V Praze dne 29. 11. 2023

Mgr. Ing. Tomáš Střeleček, LL.M., Ph.D.
oponent